

Kuntalaistutkimus 2024:**Kuntalaiset ja kuntavaalit
2025**

**Tulokset touko-kesäkuussa 2024 toteutetusta kyselystä,
vastaajina 10 500 kuntalaista 46 tutkimuskunnassa.**

**Kuntaliiton tiedote 18.9.2024: Kuntalaistutkimus: Peräti 82 prosenttia aikoo äänestää
kuntavaaleissa - vaalien merkitys koetaan entistä tärkeämmäksi**

Kyselytuloksia seuraavista kysymyksistä

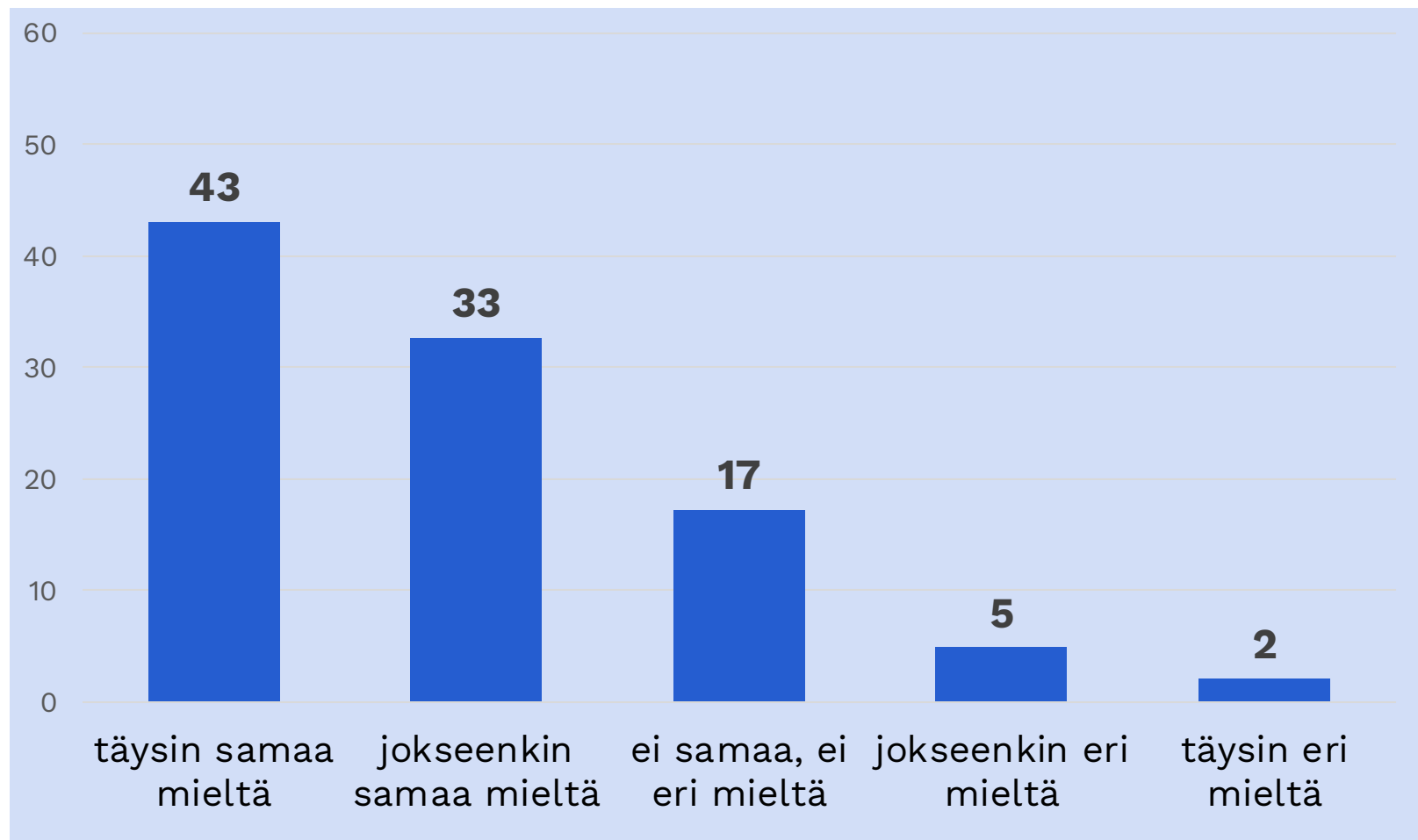
- ✓ Mitä mieltä on väittämästä ”Kuntavaaleissa äänestäminen on tärkein keino vaikuttaa kuntani asioihin”?
- ✓ Kuinka kiinnostunut on oman kunnan kuntapolitiikasta?
- ✓ Seuraako kunnan toimintaa ja päätöksentekoa erilaisten kanavien välityksellä?
- ✓ Aikooko äänestää kevään 2025 kuntavaaleissa?
- ✓ Aikooko äänestää kevään 2025 aluevaaleissa?
- ✓ Voisiko harkita asettumista kuntavaaliehdokkaaksi?
- ✓ Olisiko halukas ottamaan vastaan tarjottavan kunnallisen luottamustehtävän?

Kuntalaistutkimus 2024:

**Kuntavaaleissa äänestämistä
pidetään edelleen tärkeimpänä keinona
vaikuttaa oman kunnan asioihin**

Kuntalaisten mielipiteet väittämästä

”Kuntavaaleissa äänestämisen on tärkein keino vaikuttaa kuntani asioihin”. (Vastausten %-jakaumat, N=10 336)

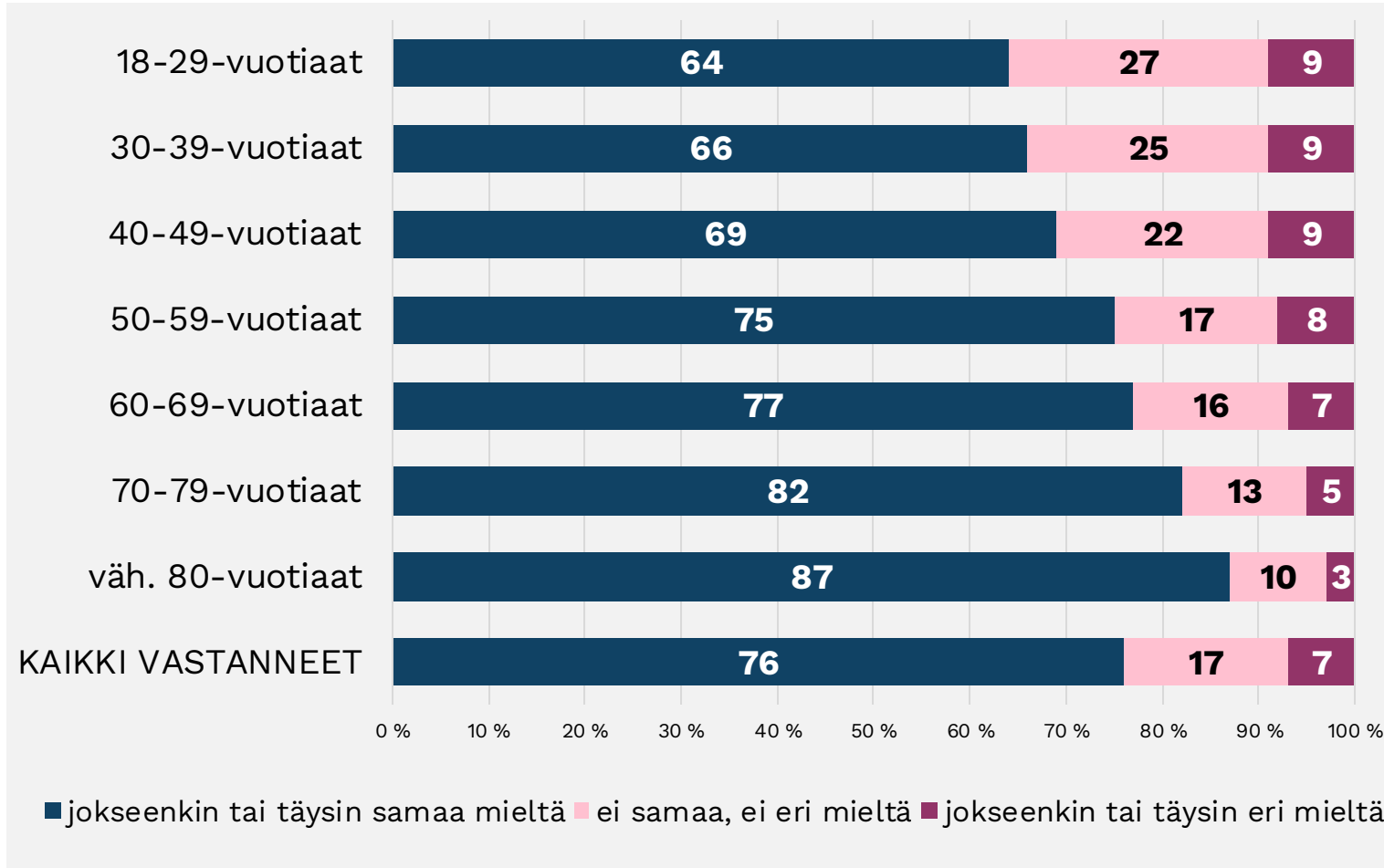

Kolme neljästä (76 %) kyselyyn vastanneesta kuntalaisesta pitää kuntavaaleissa äänestämistä tärkeimpänä keinona vaikuttaa oman kunnan asioihin.

Kuntalaisten mielipiteet väittämästä ”Kuntavaaleissa äänestämisen on tärkein keino vaikuttaa kuntani asioihin”.

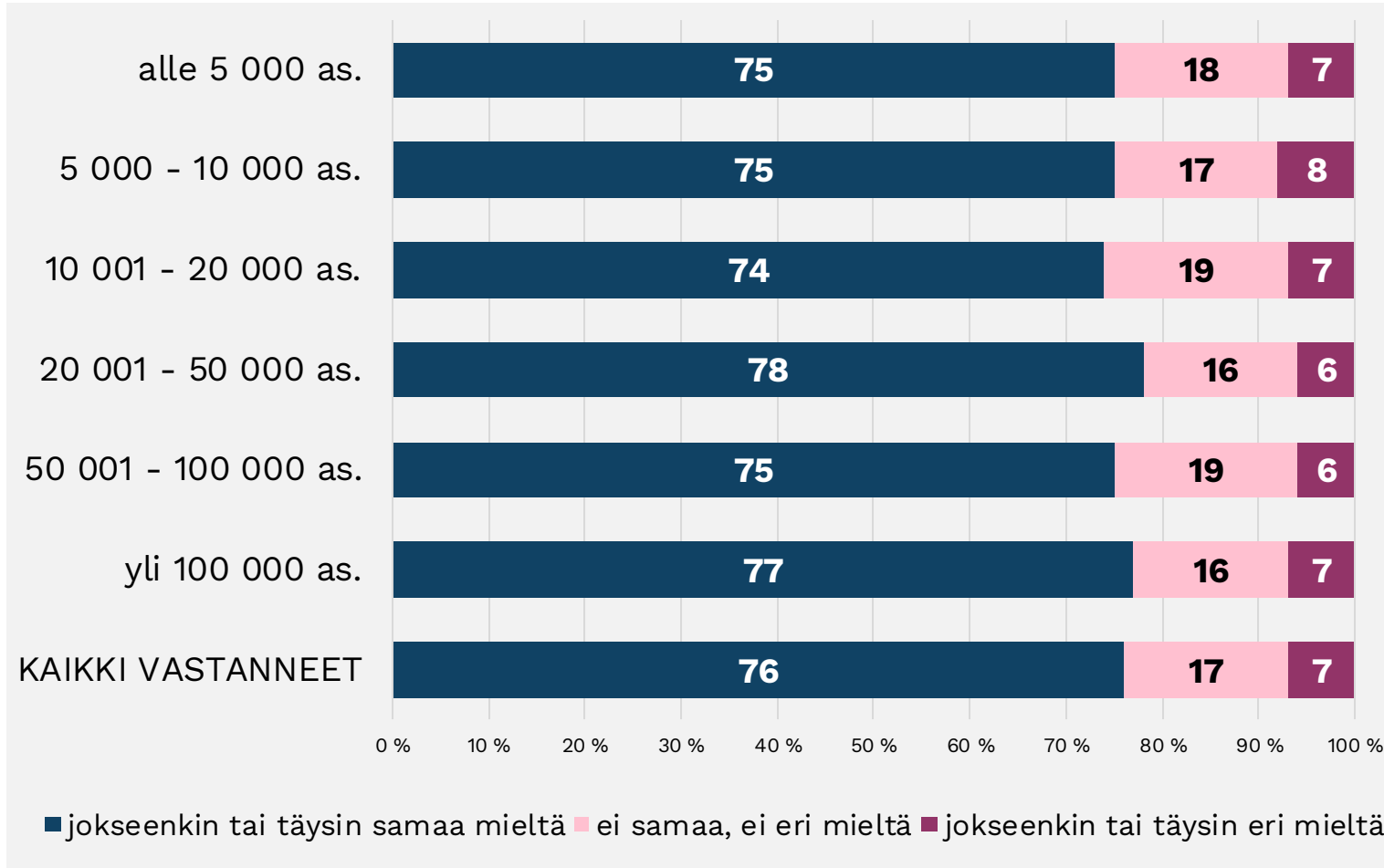
(% vastanneista ikäluokittain, N=10 336)

- Selvä enemmistö kyselyyn vastanneista kuntalaisista kaikissa ikäluokissa pitää kuntavaaleissa äänestämistä tärkeimpänä keinona vaikuttaa oman kunnan asioihin.
- Kuntavaaleissa äänestämistä tärkeimpänä keinona vaikuttaa oman kunnan asioihin pitävien osuus vaihtelee alle 30-vuotiaiden 64 prosentista vähintään 80-vuotiaiden 87 prosenttiin.

Kuntalaisten mielipiteet väittämästä ”Kuntavaaleissa äänestämisen on tärkein keino vaikuttaa kuntani asioihin”.

(% vastanneista kuntakokoluokittain, N=10 336)

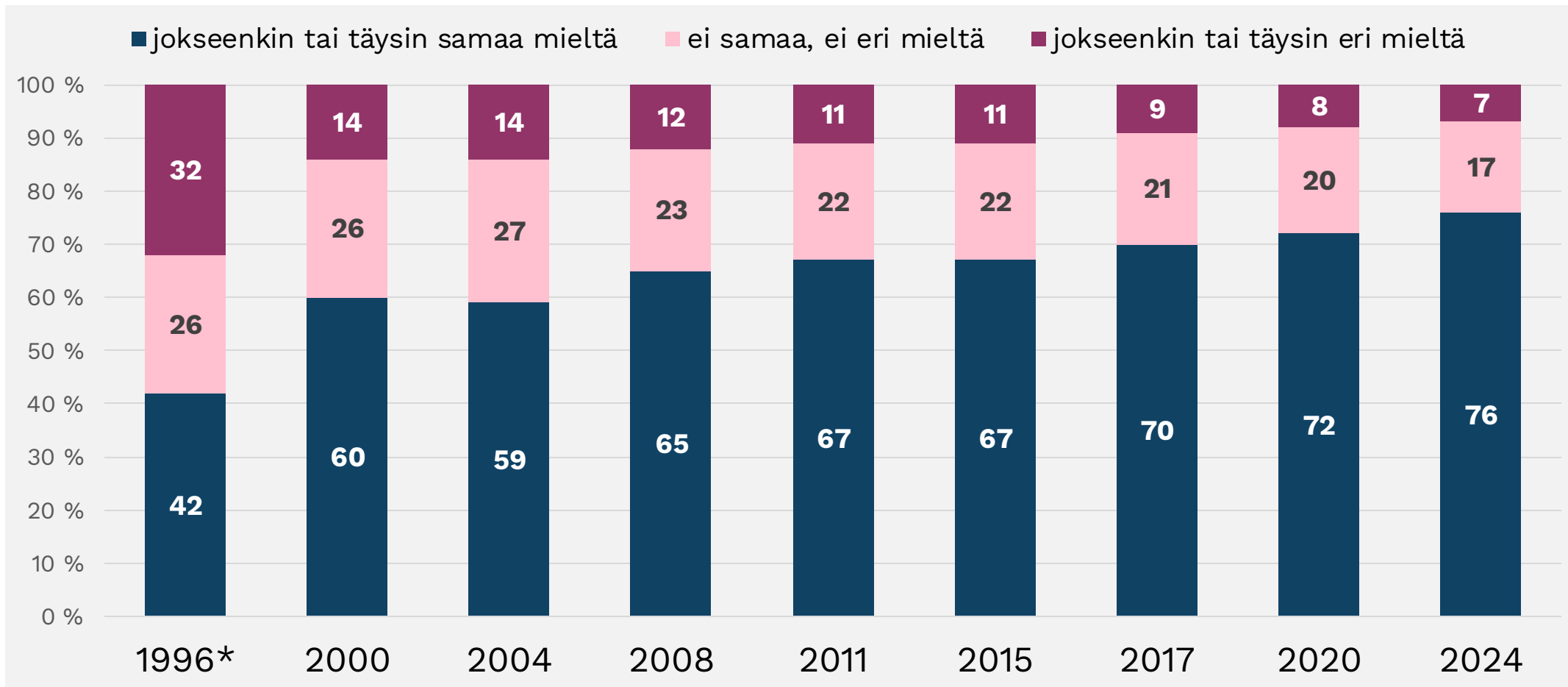

- Selvä enemmistö kyselyyn vastanneista kuntalaisista kaikissa kuntakokoluokissa pitää kuntavaaleissa äänestämistä tärkeimpänä keinona vaikuttaa oman kunnan asioihin.
- Kuntavaaleissa äänestämistä tärkeimpänä keinona vaikuttaa oman kunnan asioihin pitävien osuus vaihtelee 10 001 – 20 000 asukkaan kuntien 74 prosentista 20 001 – 50 000 asukkaan kuntien 79 prosenttiin.

Kuntalaistutkimus 2024:

Kuntalaisten mielipiteet väittämästä ”Kuntavaaleissa äänestämisen on tärkein keino vaikuttaa kuntani asioihin”.

Vastausten %-jakaumat 1996-2024. (N-2024 = 10 336)

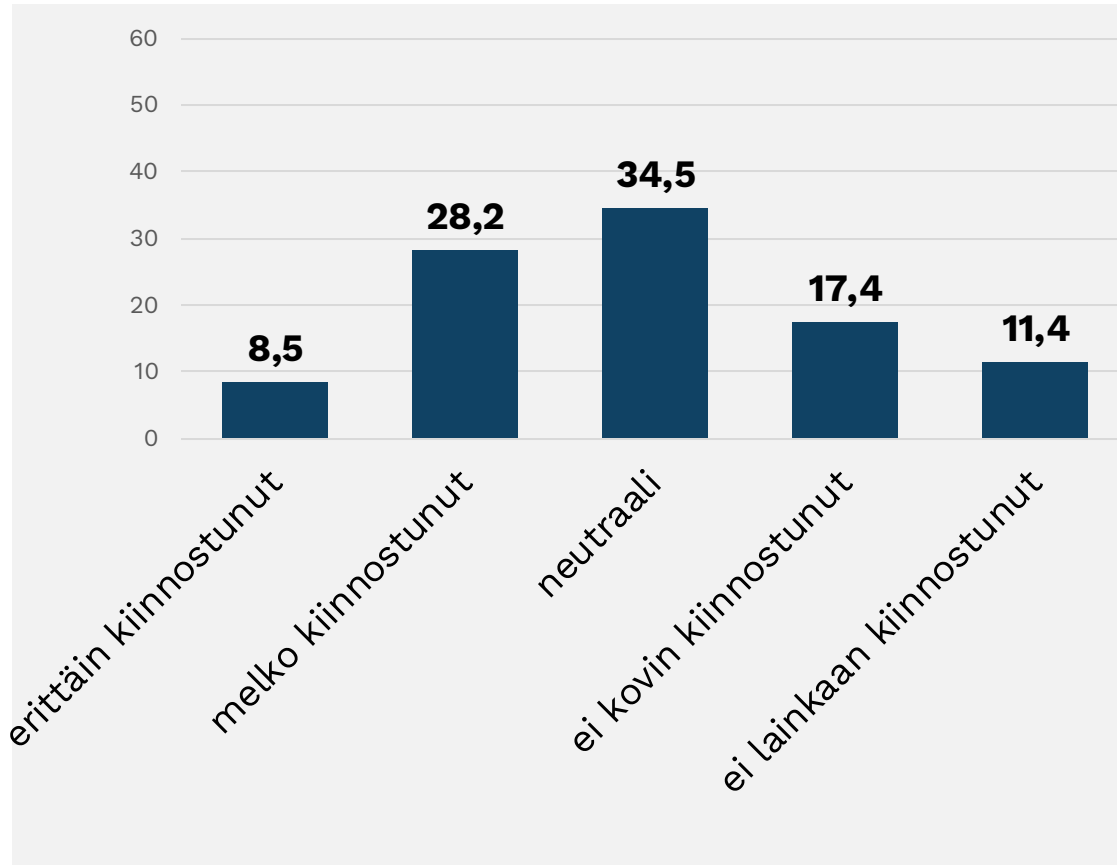
*Kysymysmuotoilu vuonna 1996: ”...ainut keino vaikuttaa...”

Kuntalaistutkimus 2024:

**Kiinnostus oman kunnan
kuntapolitiikasta
jakaa kuntalaisten mielipiteet**

Kuntalaisten kiinnostus oman kunnan kuntapolitiikasta

(% vastanneista, N= 10 176)

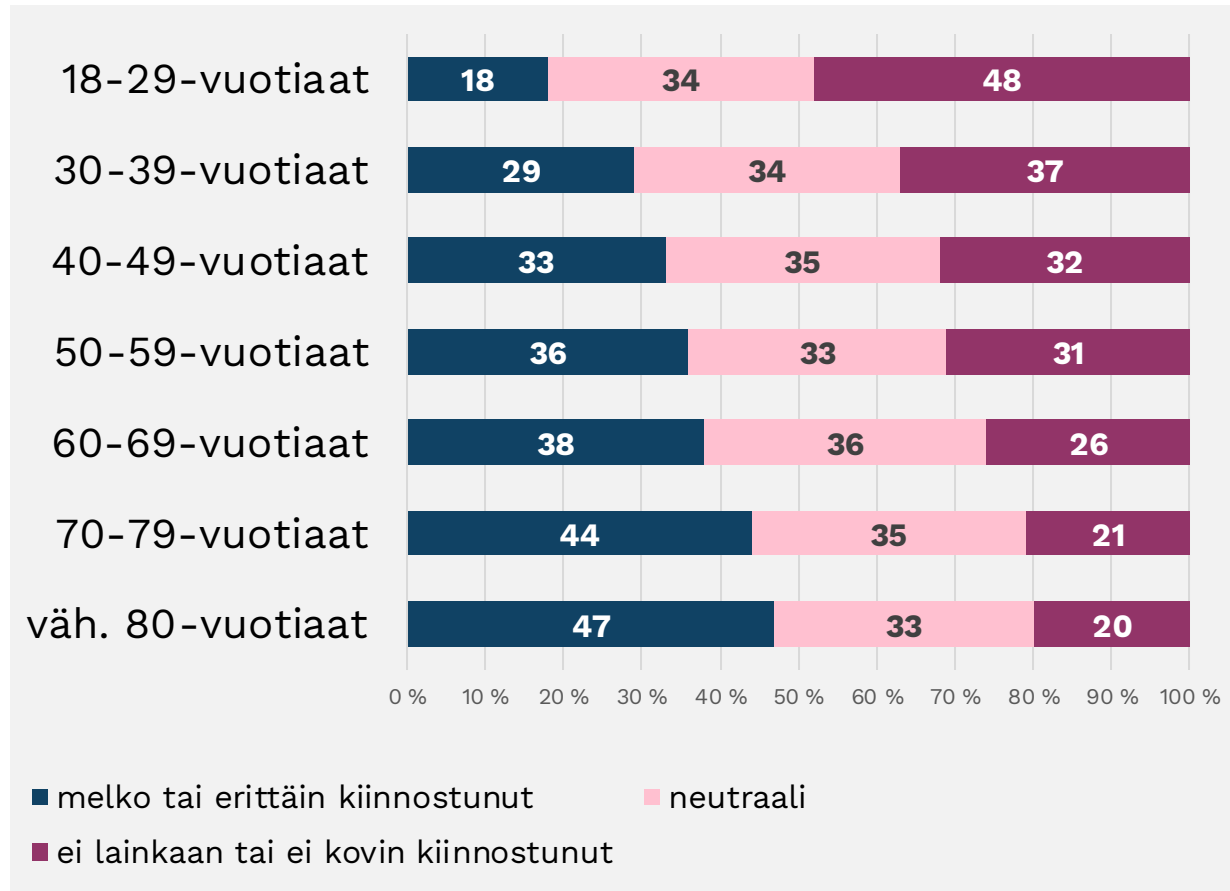

Kysymys kiinnostuksesta oman kunnan kuntapolitiikkaan jakaa kuntalaisten mielipiteet

- Runsas kolmannes (37 %) on melko tai erittäin kiinnostunut
- Vajaa kolmannes (29 %) ei ole kovin tai ei lainkaan kiinnostunut
- Kolmannes (34 %) suhtautuu neutraalisti oman kunnan kuntapolitiikkaan.

Kuntalaisten kiinnostus oman kunnan kuntapolitiikasta

(Vastausten %-jakaumat ikäluokittain tarkasteltuna, N= 10 176)

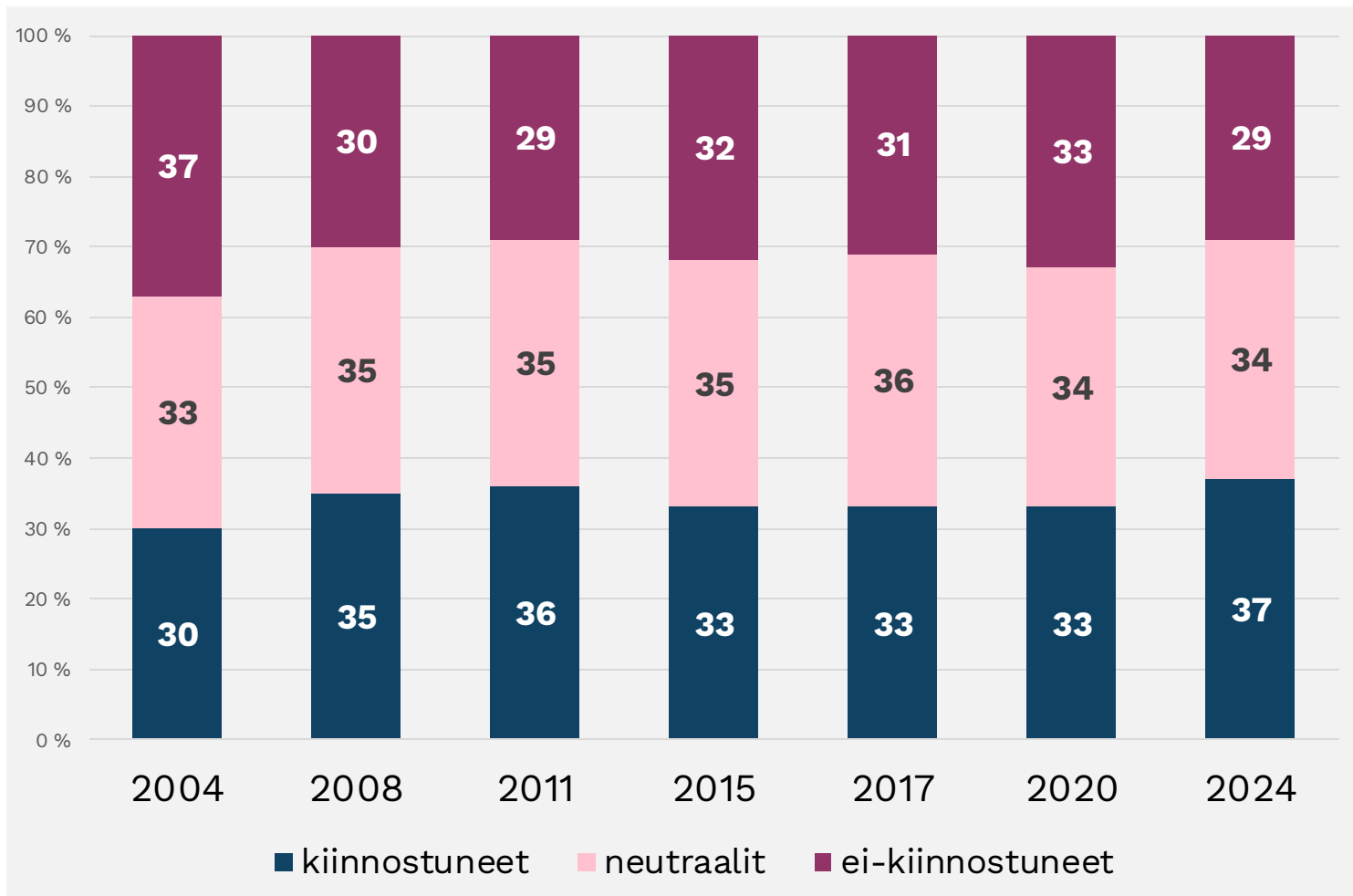

Kiinnostus oman kunnan kuntapolitiikasta vaihtelee eri ikäluokissa.

- 18-29 -vuotiaista vain vajaa viidennes (18%) on melko tai erittäin kiinnostunut kuntapolitiikasta, lähes puolet ole lainkaan tai ei kovin kiinnostuneista.
- Vähintään 80-vuotiaista lähes puolet (47%) on kiinnostunut kuntapolitiikasta.
- Mielipiteet jakaantuvat voimakkaimmin 40-49-vuotiaiden ikäluokassa (33% vs. 32%).

Kuntalaisten kiinnostus oman kunnan kuntapolitiikasta ajanjaksolla 2004 - 2024

(Vastausten %-jakaumat, N-2024 = 10 176)

- Oman kunnan kuntapolitiikka on kaikkina tarkasteluvuosina jakanut kuntalaisten mielipiteet.
- Kiinnostuksessa oman kunnan kuntapolitiikkaan vain vähäistä ajallista vaihtelua.
- Kiinnostusta selittävät monet kuntalaisen yksilöominaisuudet; selvästi eniten ikäluokka, ammattiasema ja koulutus.

Kuntalaisten kiinnostus oman kunnan kuntapolitiikasta vaihtelee yksilöominaisuuksien mukaan

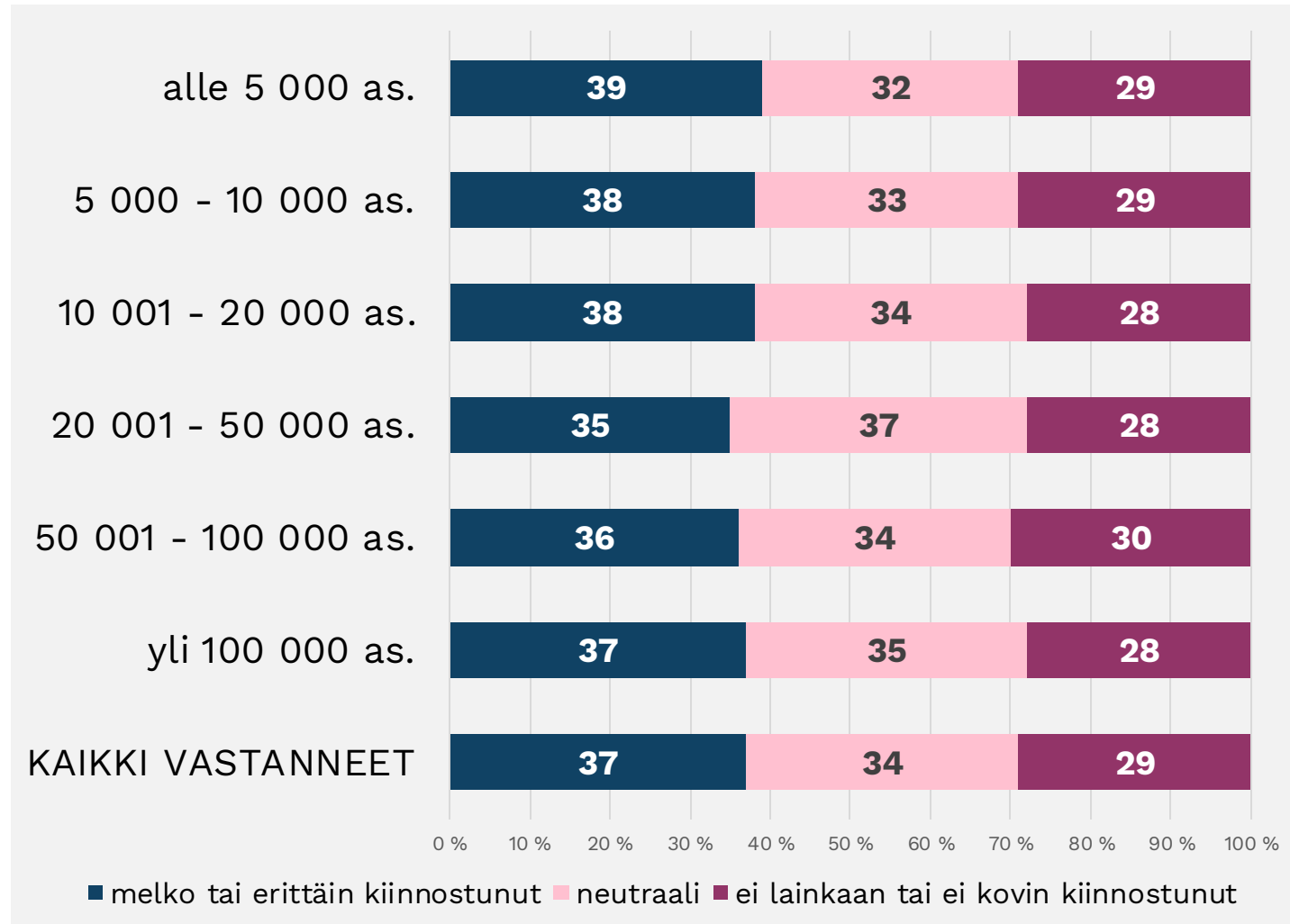

- **Ikäluokka:** Vähintään 70-vuotiaat ovat kiinnostuneimpia, 18-29-vuotiaat vähiten kiinnostuneita. (43% vs. 15%)
- **Ammattiasema:** Yrittäjät ja maatalousyrittäjät sekä johtavassa asemassa olevat kiinnostuneimpia, opiskelijat vähiten kiinnostuneita. (43-44 % vs. 21 %)
- **Koulutus:** Yliopistotutkinnon suorittaneet kiinnostuneimpia, perus- tai kansakoulun käyneet vähiten kiinnostuneita (46 % vs. 29%)
- **Asuinaika kunnassa:** Yli 20v asuneet kiinnostuneimpia, alle vuoden asuneet vähiten kiinnostuneita. (39 % vs. 25 %)
- **Nykyinen työnantaja:** Kunnassa, kuntayhtymässä tai kuntayhtiössä työskentelevät kiinnostuneimpia ja yksityisen yrityksen palveluksessa olevat ja yksityisyrittäjät vähiten kiinnostuneita. (41 % vs. 32 %)
- **Nykyinen perhemuoto:** Kahden tai useamman aikuisen aikuistaloudessa asuvat kiinnostuneimpia, alaikäisen lapsen/lasten yksinhuoltaja vähiten kiinnostunut. (38 % vs. 32 %)
- **Kodin sijainti kunnassa:** Kunnan keskustassa asuvat hieman kiinnostuneempia kuin haja-asutusalueella asuvat (39 % vs. 35 %)
- **Sukupuoli:** Miehet jonkin verran kiinnostuneempia kuin naiset (39 % vs. 35 % kiinnostuneita)
- **Äidinkieli:** Ruotsinkieliset hieman kiinnostuneempia kuin suomenkieliset (39 % vs. 36,5%)

Kuntalaisten kiinnostus oman kunnan kuntapolitiikasta

(Vastausten %-jakaumat kuntakokoluokittain tarkasteltuna, N= 10 176)

Kiinnostus oman kunnan kuntapolitiikasta ei juurikaan ole kuntakokosymys.

- Kaikissa kuntakokoluokissa kuntapolitiikasta kiinnostuneita kuntalaisia on enemmän kuin vain vähän kiinnostuneita.
- Oman kunnan kuntapolitiikasta melko tai erittäin kiinnostuneiden osuus vaihtelee 20 001 – 50 001 asukkaan kuntien 35 prosentista alle 5 000 asukkaan kuntien 39 prosenttiin.

Kuntalaistutkimus 2024:

Oman kunnan toiminnan ja päätöksenteon seuraaminen kiinnostaa kuntalaisia enemmän kuin kuntapolitiikka sinänsä.

Kuntalaisten eniten käyttämät kanavat kunnan toiminnan ja päätöksenteon seuraamiseen

1. Paikallislehti, ilmaisjakelulehti tai vastaava

43% usein ja 34% silloin tällöin

2. Radio tai TV

33 % usein ja 34% silloin tällöin

3. Maakunnallinen tai valtakunnallinen sanomalehti

29% usein ja 34% silloin tällöin

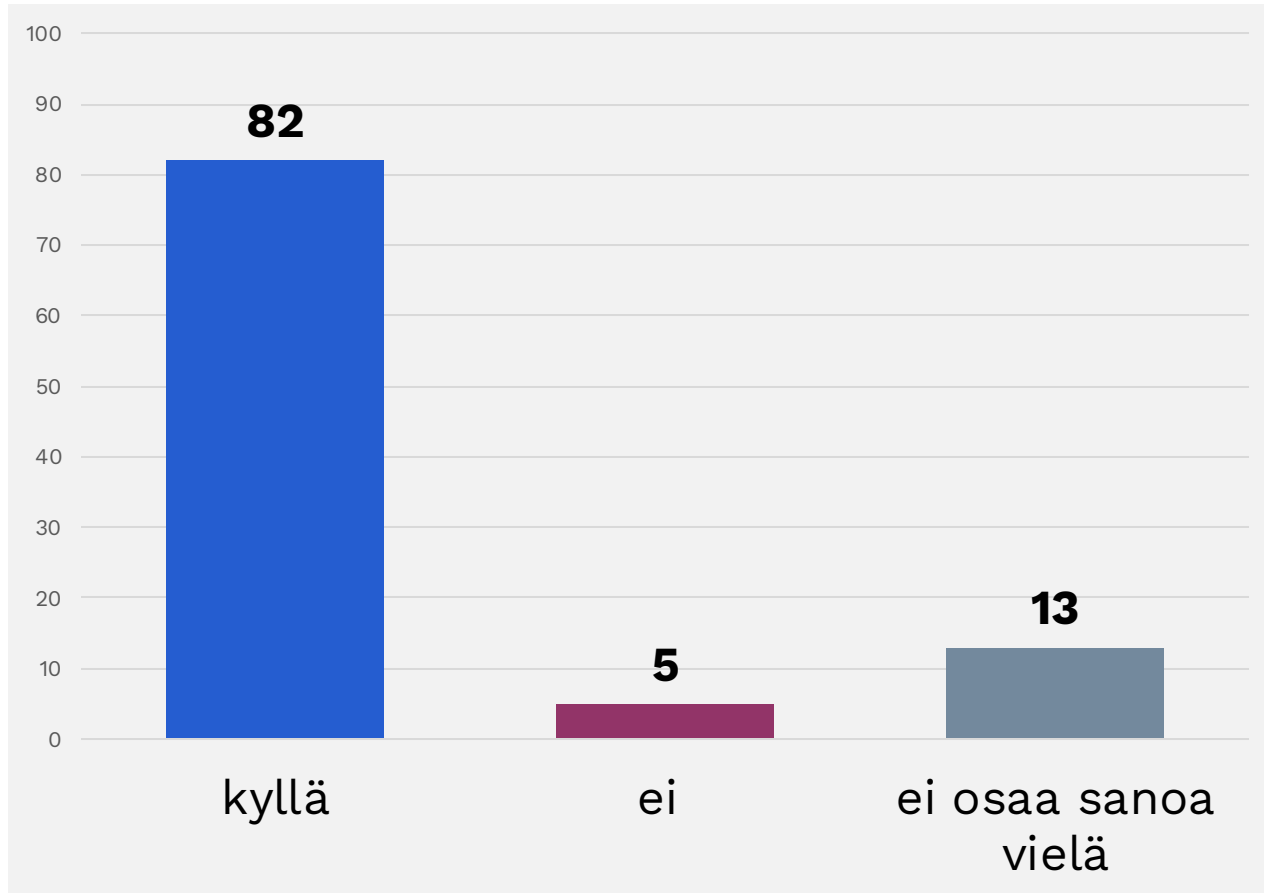
Kuntalaistutkimus 2024:

Valtaosa aikoo äänestää kevään 2025 kuntavaaleissa

Kuntalaisten äänestysaikeet kevään 2025 kuntavaaleissa.

% vastanneista. (N=10 459)

- **Kahdeksan kymmenestä (82 %) kyselyyn vastanneesta kuntalaisesta ilmoitti aikovansa äänestää kuntavaaleissa 2025.**
- Ainoastaan 5 prosenttia vastanneista ilmoitti ettei aio äänestää
- Epävarmojen osuus 13 % vastanneista.
- Kuntavaaleissa 2021 äänestää aikovien osuus oli keväällä 2020 tehdyssä vastaavassa kuntalaiskyselyssä 77 %, epävarmojen 18 % ja äänestämättä jättävien 5 %.

Kuntalaisten äänestysaikeet kevään 2025 vaihtelevat yksilöominaisuuksien mukaan

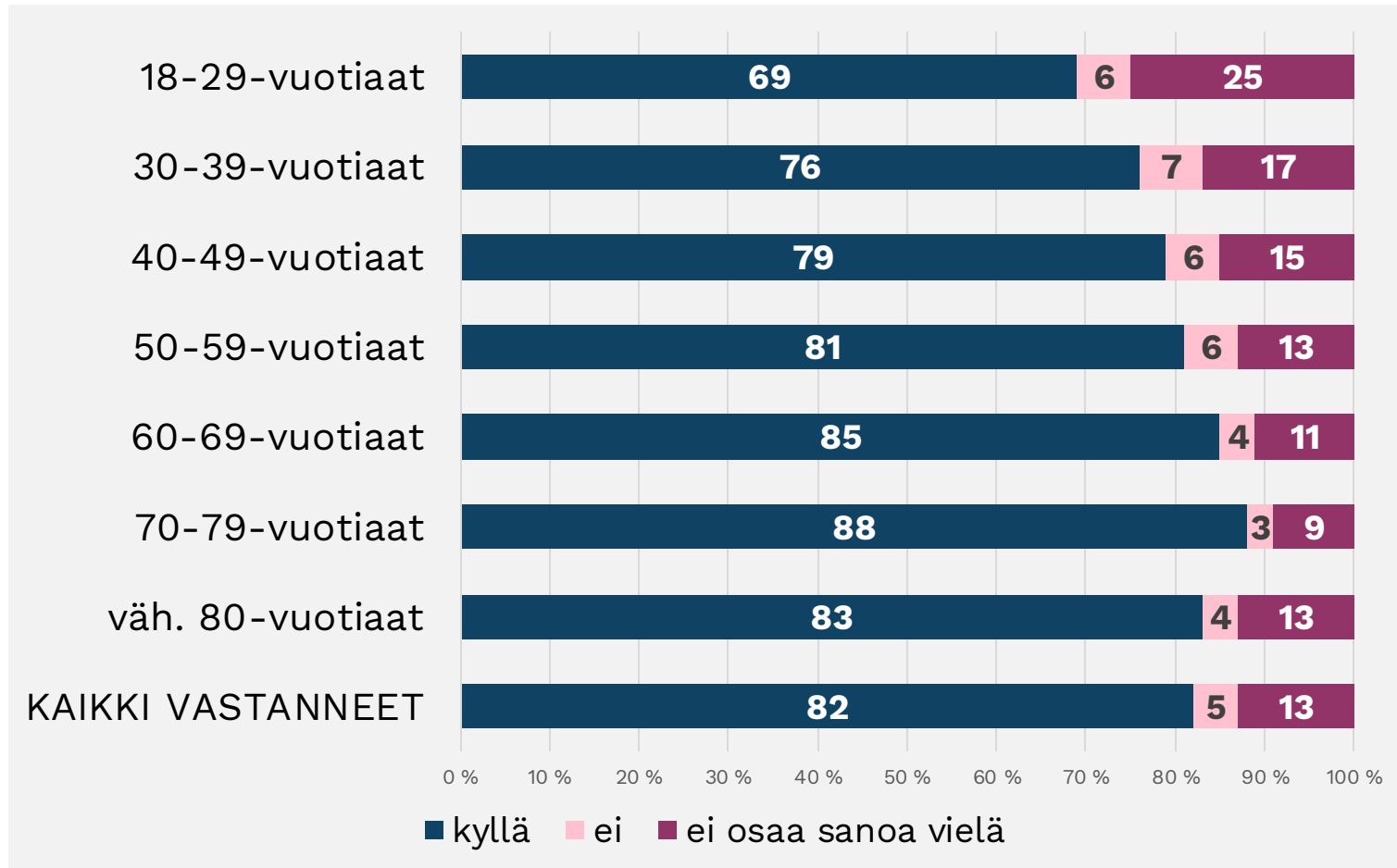

- **Ammattiasema:** Johtavassa asemassa olevat varmimpia äänestysaikeistaan, työttömät ja lomautetut epävarmimpia. (95 % vs. 59 %)
- **Koulutus:** Yliopistotutkinnon suorittaneet varmimpia äänestysaikeistaan, perus- tai kansakoulun käyneet epävarmimpia (93 % vs. 73 %)
- **Ikäluokka:** 70-79-vuotiaat ovat varmimpia äänestysaikeistaan, 18-29-vuotiaat epävarmimpia. (88 % vs. 69 %)
- **Asuinaika kunnassa:** Yli 20v asuneet varmimpia äänestysaikeistaan, 1-2 vuotta asuneet epävarmimpia. (84 % vs. 74 %)
- **Äidinkieli:** Ruotsinkieliset varmempia äänestysaikeistaan kuin suomenkieliset (88 % vs. 82 %)
- **Nykyinen työnantaja:** Kunnassa, kuntayhtymässä tai kuntayhtiössä työskentelevät varmimpia äänestysaikeistaan ja yksityisen yrityksen palveluksessa olevat ja yksityisyrittäjät epävarmimpia. (86 % vs. 81 %)
- **Nykyinen perhemuoto:** Kahden tai useamman aikuisen aikuistaloudessa asuvat varmimpia äänestysaikeistaan, alaikäisen lapsen/lasten yksinhuoltaja epävarmimpia. (85 % vs. 70 %)
- **Kodin sijainti kunnassa:** Kunnan keskustassa asuvat hieman verran varmempia äänestysaikeistaan kuin haja-asutusalueella asuvat (84 % vs. 81 %)
- **Sukupuoli:** Naiset aavistuksen verran varmempia äänestysaikeistaan kuin miehet (83 % vs. 82 %)

Kuntalaisten äänestysaikeet kevään 2025 kuntavaaleissa.

% vastanneista ikäluokittain tarkasteltuna. (N= 10 459)

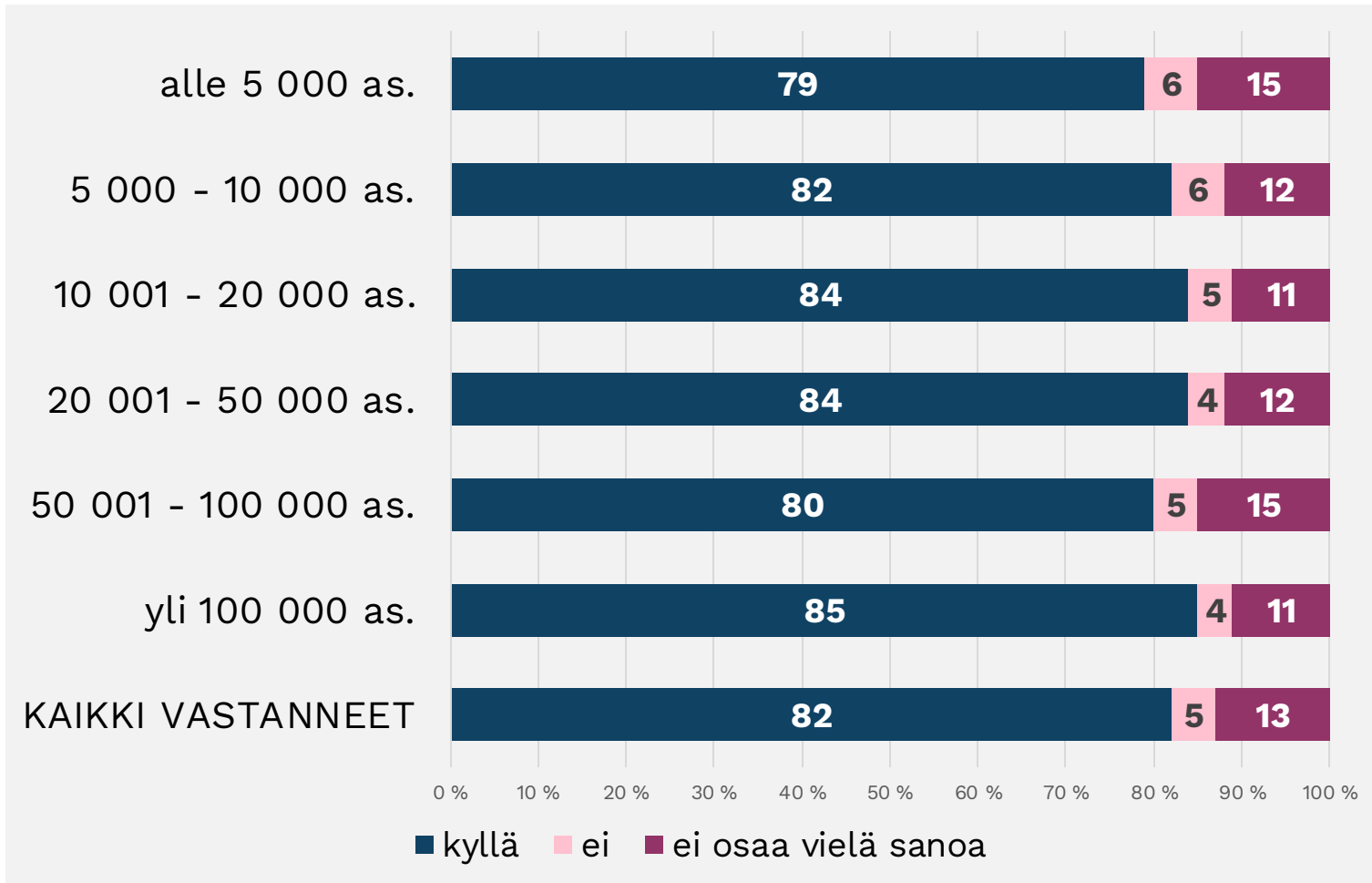
▪ **Selvä enemmistö kyselyyn vastanneista kuntalaisista kaikissa ikäluokissa ilmoitti aikovansa äänestää kuntavaaleissa 2025.**

▪ 18-29 -vuotiaista noin kaksi kolmesta aikoo äänestää, joka neljäs ei osaa vielä sanoa äänestäkö.

▪ Vanhimmasta ikäluokasta peräti 88 prosenttia aikoo äänestää kuntavaaleissa.

Kuntalaisten äänestysaikeet kevään 2025 kuntavaaleissa.

% vastanneista kuntakokoluokittain tarkasteltuna. (N= 10 459)

▪ Kahdeksan kymmenestä kyselyyn vastanneista kuntalaisista kaikissa kuntakokoluokissa ilmoitti aikovansa äänestää kevään 2025 kuntavaaleissa.

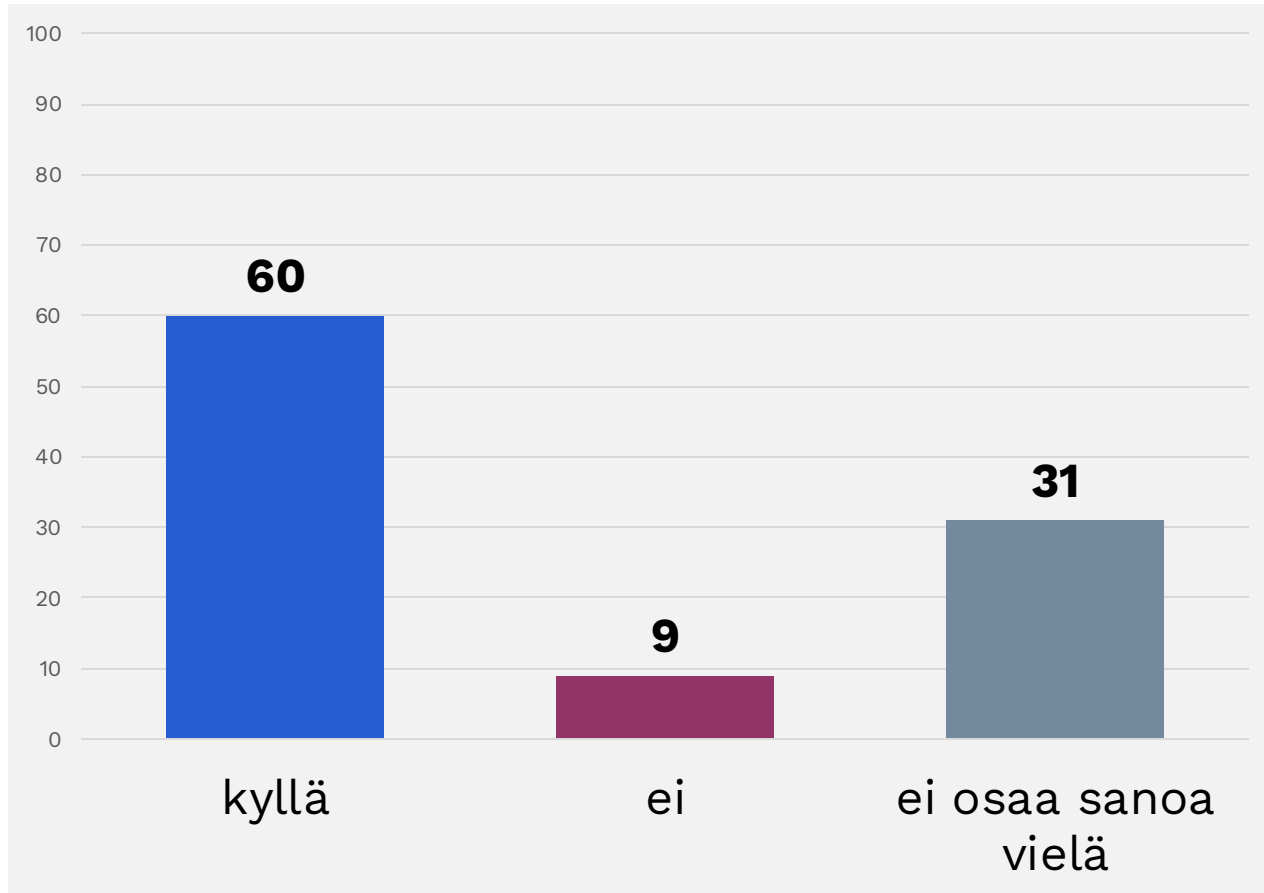
▪ Kuntavaaleissa äänestää aikovien osuudet vaihtelevat alle 5 000 asukkaan kuntien 79 prosentista yli 100 000 asukkaan kaupunkien 85 prosenttiin.

Kuntalaistutkimus 2024:

**Enemmistö aikoo äänestää myös
samanaikaisesti kuntavaalien kanssa
järjestettävissä aluevaaleissa**

Kuntalaisten äänestysaikeet kevään 2025 hyvinvointialuevaaleissa.

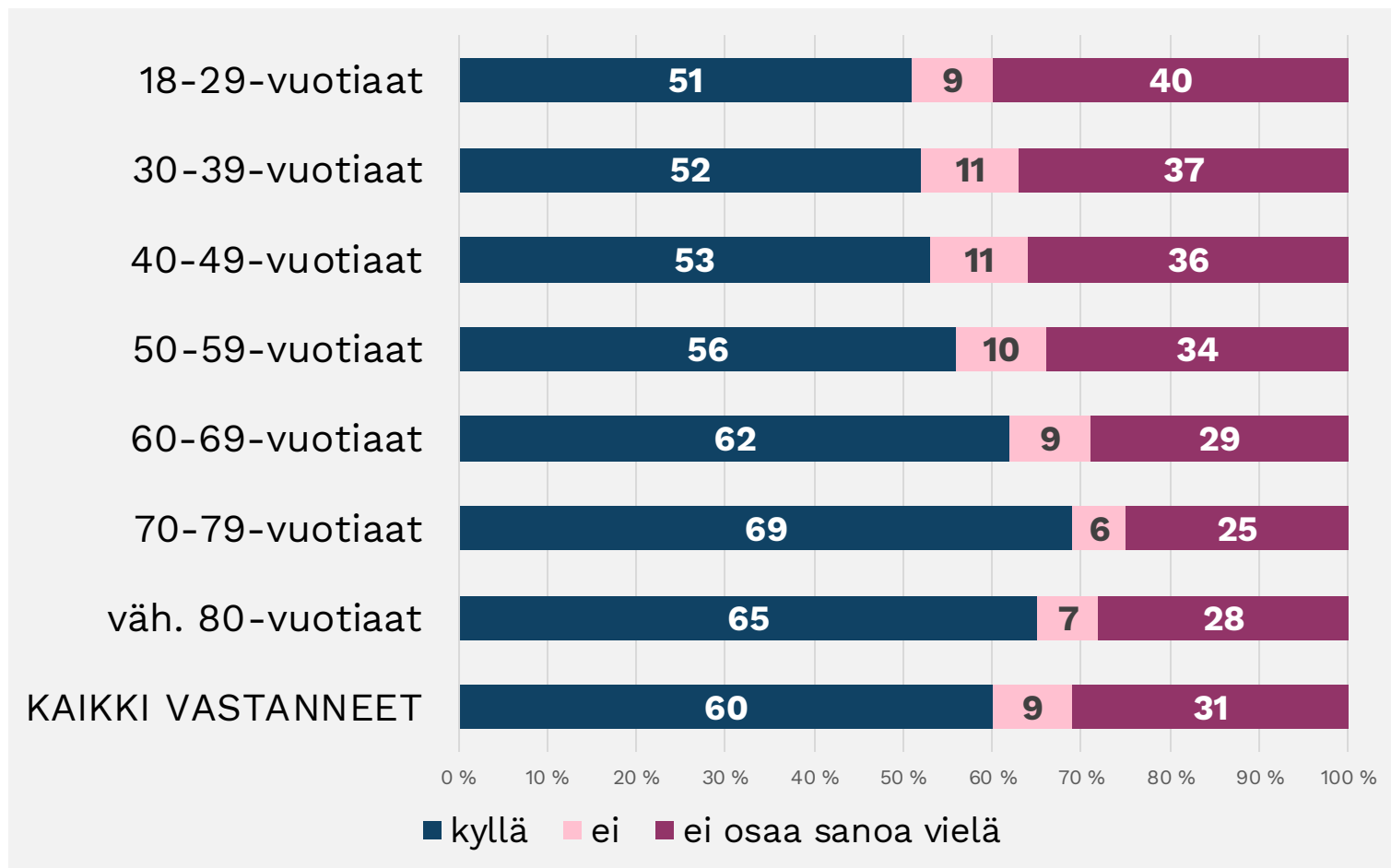
% vastanneista. (N=10 453)

- **Kuusi kymmenestä kyselyyn vastanneesta kuntalaisesta ilmoitti aikovansa äänestää aluevaaleissa 2025.**
- Lähes joka kymmenes vastanneista ilmoitti ettei aio äänestää
- Epävarmojen osuus lähes kolmannes vastanneista.
- Aluevaaleissa äänestää aikovien osuus yli 20 prosenttia pienempi kuin kuntavaaleissa äänestää aikovien, epävarmojen osuus merkittävästi suurempi.

Kuntalaisten äänestysaikeet kevään 2025 hyvinvointialuevaaleissa.

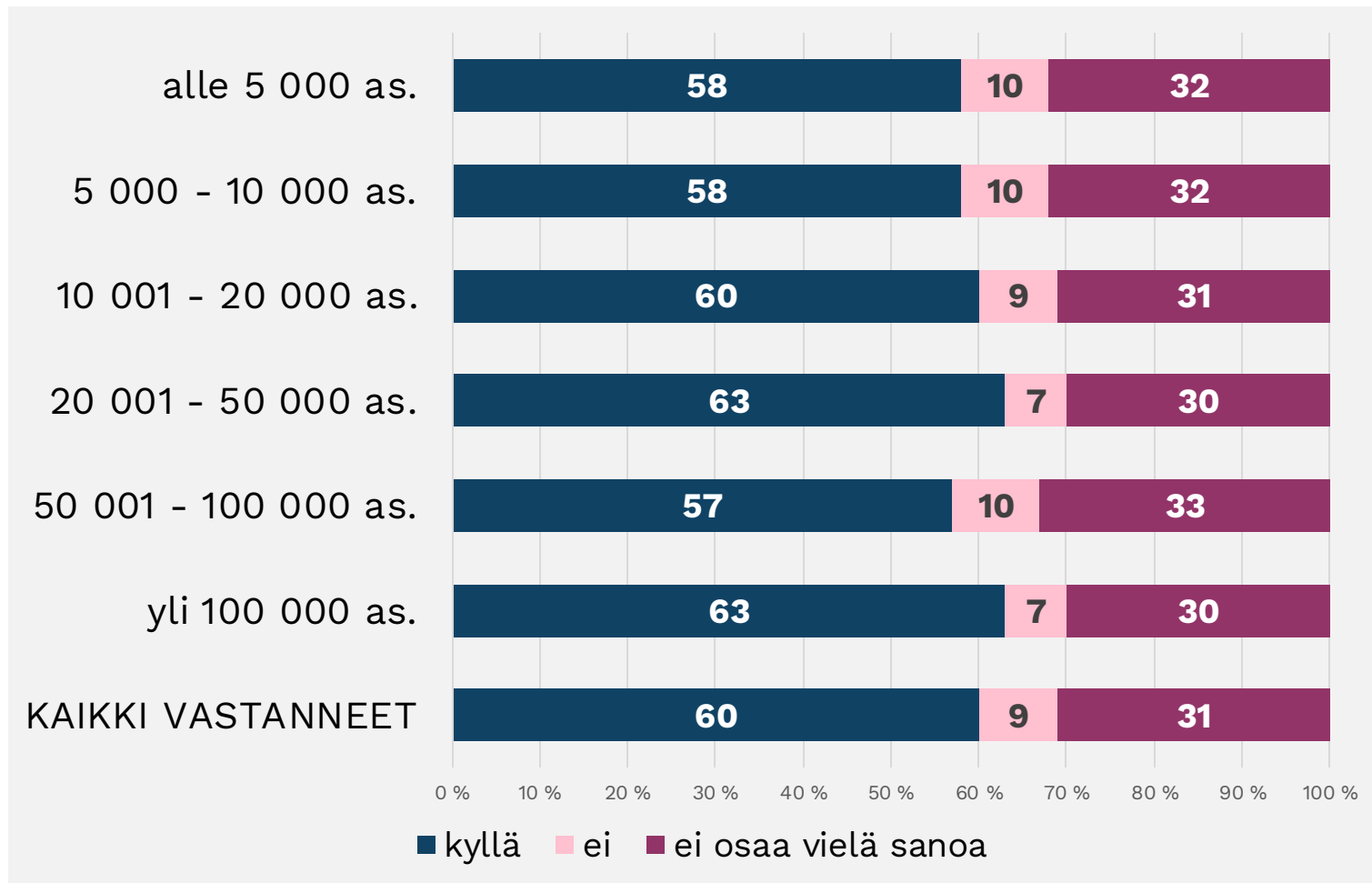
% vastanneista ikäluokittain tarkasteltuna. (N= 10 453)

- **Vähintään joka toinen kyselyyn vastanneista kuntalaisista kaikissa ikäluokissa ilmoitti aikovansa äänestää kevään 2025 aluevaaleissa.**
- 18-29 -vuotiaista 51 % ilmoitti aikovansa äänestää, epävarmojen osuus on 40 %.
- Eniten äänestysaikeita on 70-79-vuotiaiden ikäluokassa (68 %).

Kuntalaisten äänestysaikeet kevään 2025 hyvinvointialuevaaleissa.

% vastanneista kuntakokoluokittain tarkasteltuna. (N= 10 453)

▪ **Yli puolet kyselyyn vastanneista kuntalaisista kaikissa kuntakokoluokissa ilmoitti aikovansa äänestää kevään 2025 hyvinvointialuevaaleissa.**

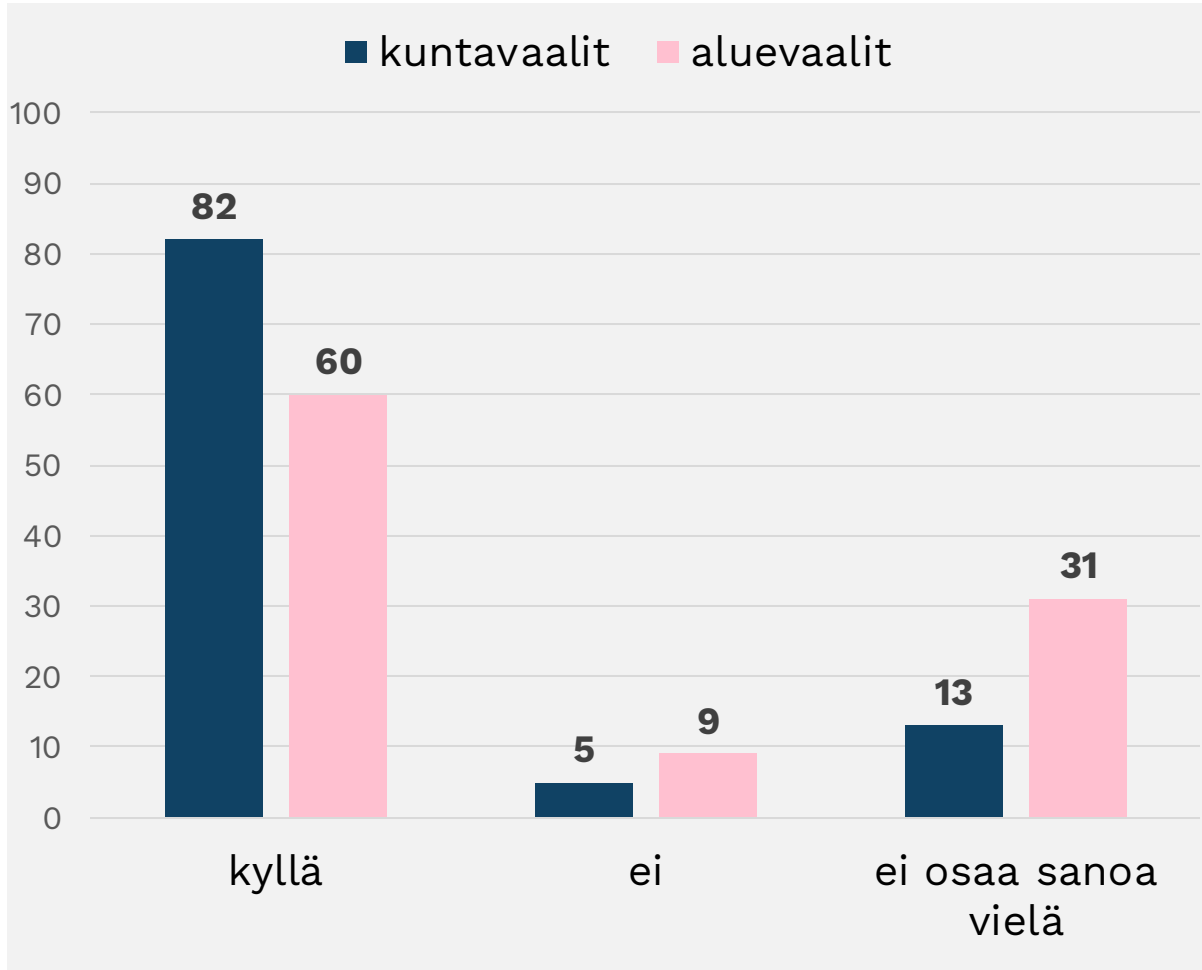
▪ Hyvinvointialuevaaleissa äänestää aikovien osuudet vaihtelevat alle 10 000 asukkaan kuntien 58 prosentista 20 001 – 50 000 ja yli 100 000 asukkaan kaupunkien 63 prosenttiin.

Kuntalaistutkimus 2024:

**Aluevaaleissa 2025 selvästi
kuntavaaleja enemmän
epävarmoja äänestäjiä**

Kuntalaisten äänestysaikeet kevään 2025 kuntavaaleissa ja aluevaaleissa. (% vastanneista, N= 10 453 – 10 459)

Aikooko äänestää aluevaaleissa 2025?	Aikooko äänestää kuntavaaleissa 2025?		
	kyllä	ei osaa sanoa vielä	ei
Kyllä	59,1 %	0,9 %	0,1 %
ei osaa sanoa vielä	20,2 %	10,6 %	0,3 %
ei	3,1 %	1,3 %	4,3 %

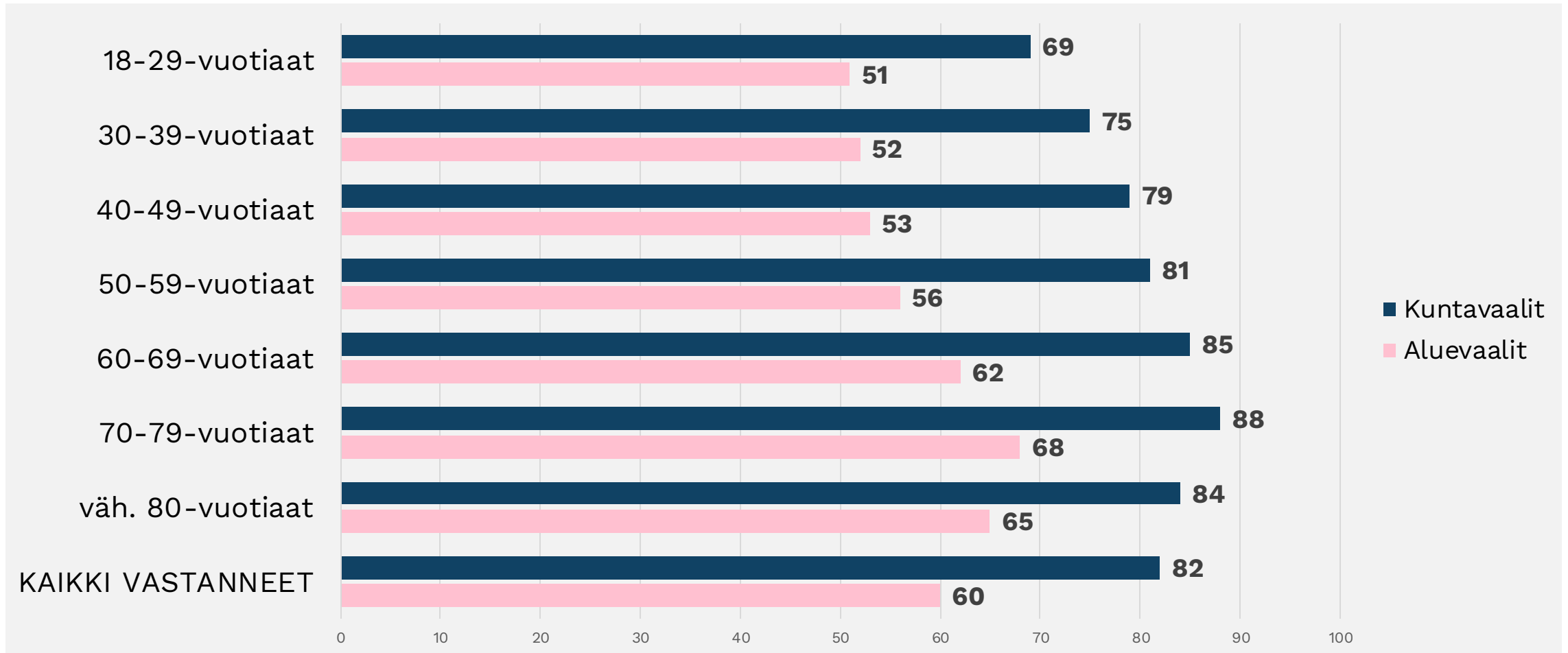
N= 10 427

Kuntalaistutkimus 2024:

Kuntalaisten äänestysaikeet kevään 2025 kuntavaaleissa ja

aluevaaleissa. % vastanneista aikoo äänestää.

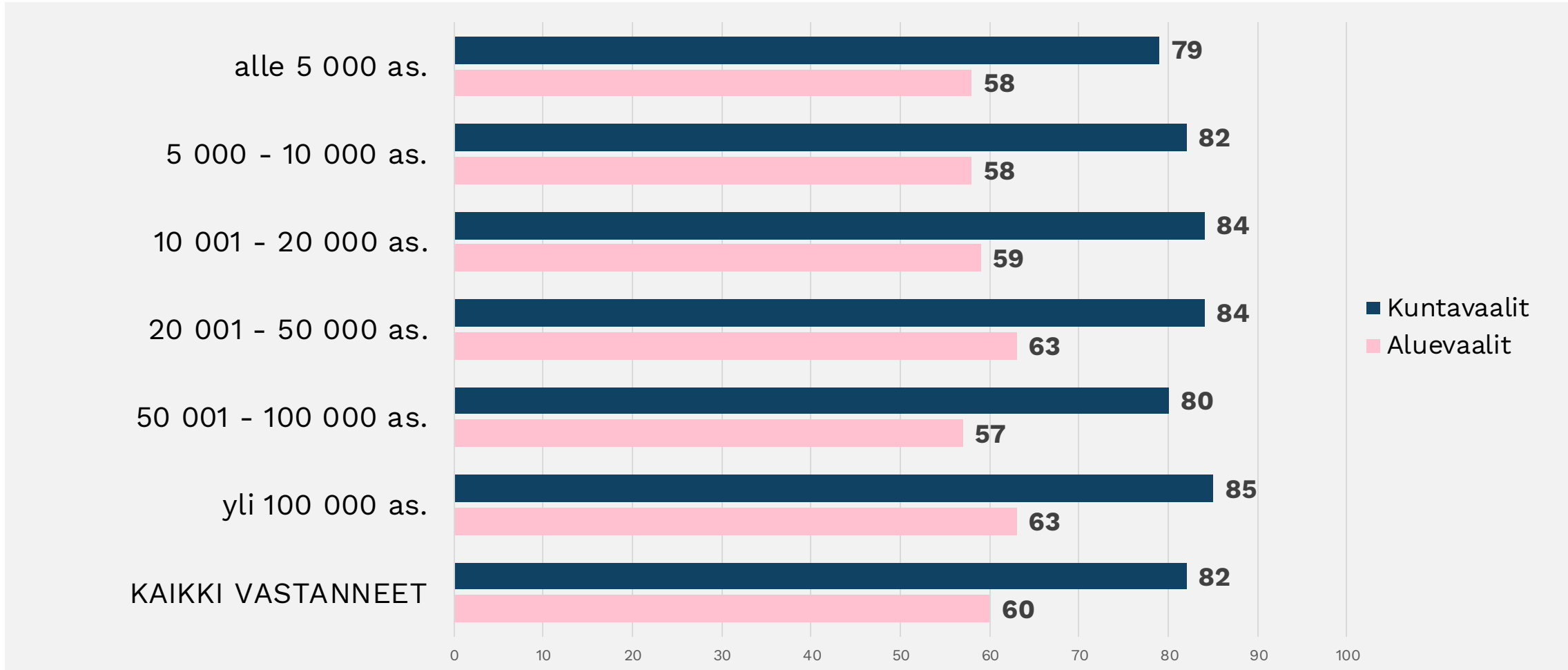
Ikäluokittainen tarkastelu. (N= 10 453 - 10 459)

Kuntalaisten äänestysaikeet kevään 2025 kuntavaaleissa ja

aluevaaleissa. % vastanneista aikoo äänestää.

Kuntakokoluokittainen tarkastelu. (N= 10 453 - 10 459)

Kuntalaistutkimus 2020:

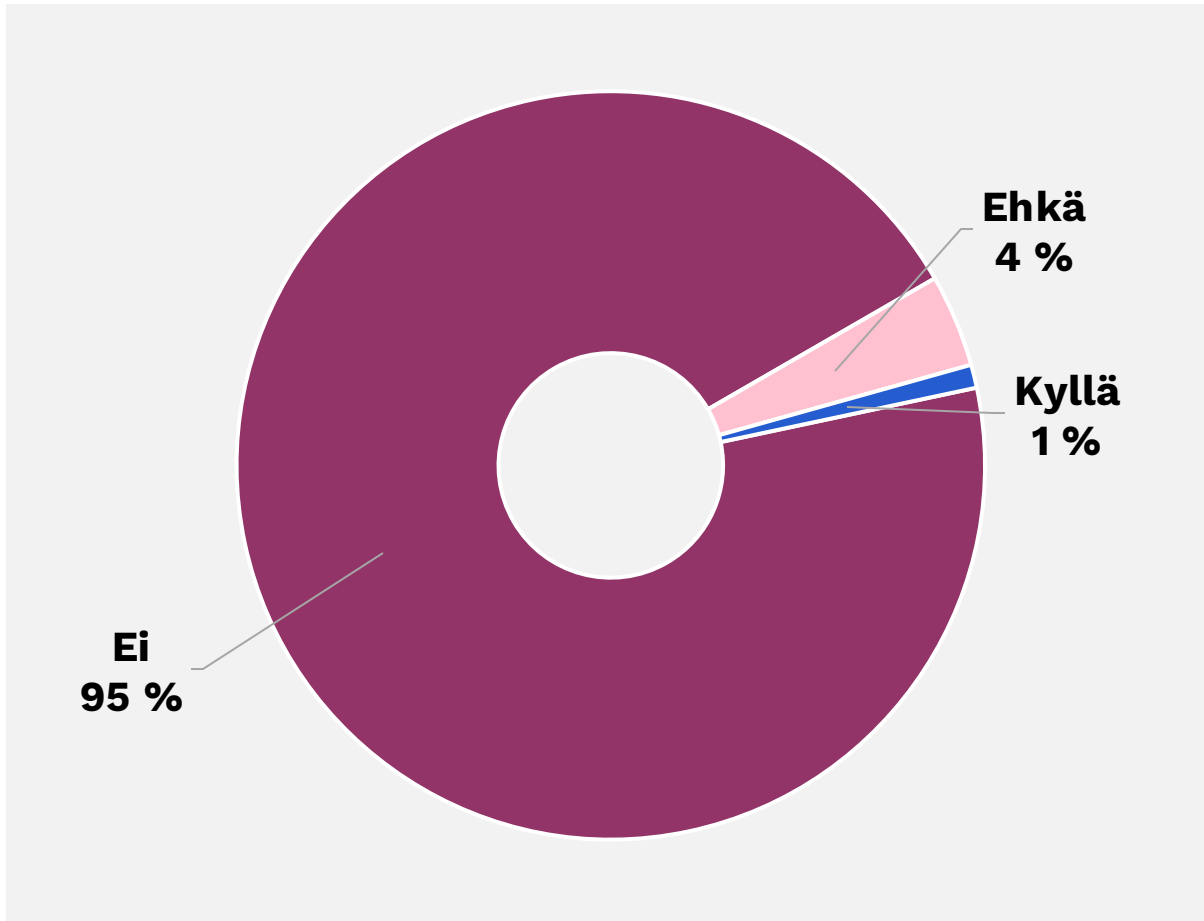
Kuntavaaliehdokkuus kiinnostaa vain harvoja

Kuntalaistutkimus 2024:

Voisiko harkita asettumista tai onko asettumassa jonkin puolueen tai ryhmittymän ehdokkaaksi kevään 2025 kuntavaaleissa.

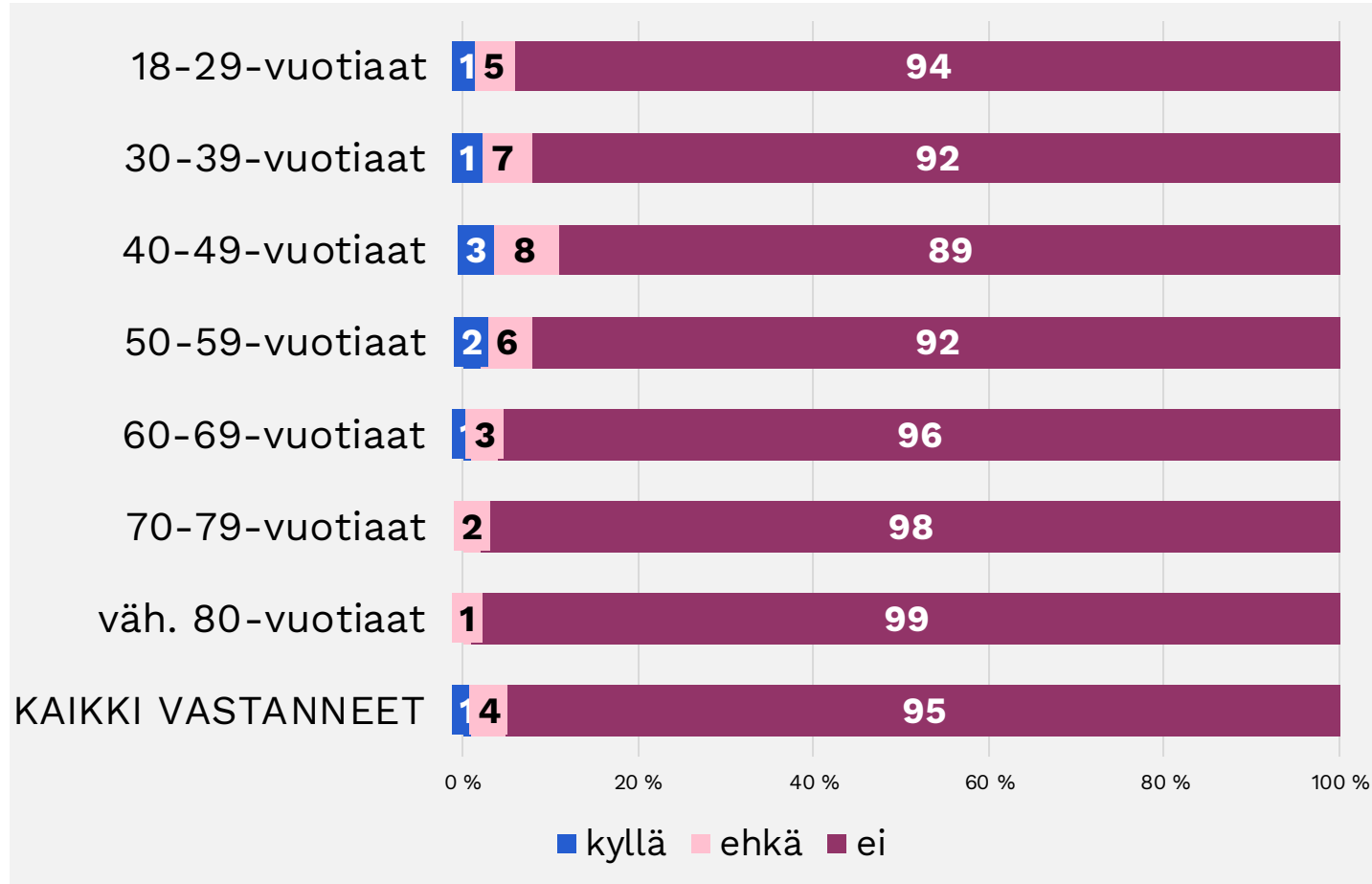
(% vastanneista, N= 10 395)

- **Valtaosa kyselyyn vastanneista kuntalaisista ei ole halukas asettumaan ehdokkaaksi kuntavaaleissa 2025.**
- Halukkaita 1 % kyselyyn vastanneista kuntalaisista.
- Ehkä-vastausten osuus (4 %) viestii pienestä ehdokaspotentiaalista.

Voisiko harkita asettumista tai onko asettumassa jonkin puolueen tai ryhmittymän ehdokkaaksi kevään 2025 kuntavaaleissa.

(% vastanneista ikäluokittain tarkasteltuna, N= 10 395)

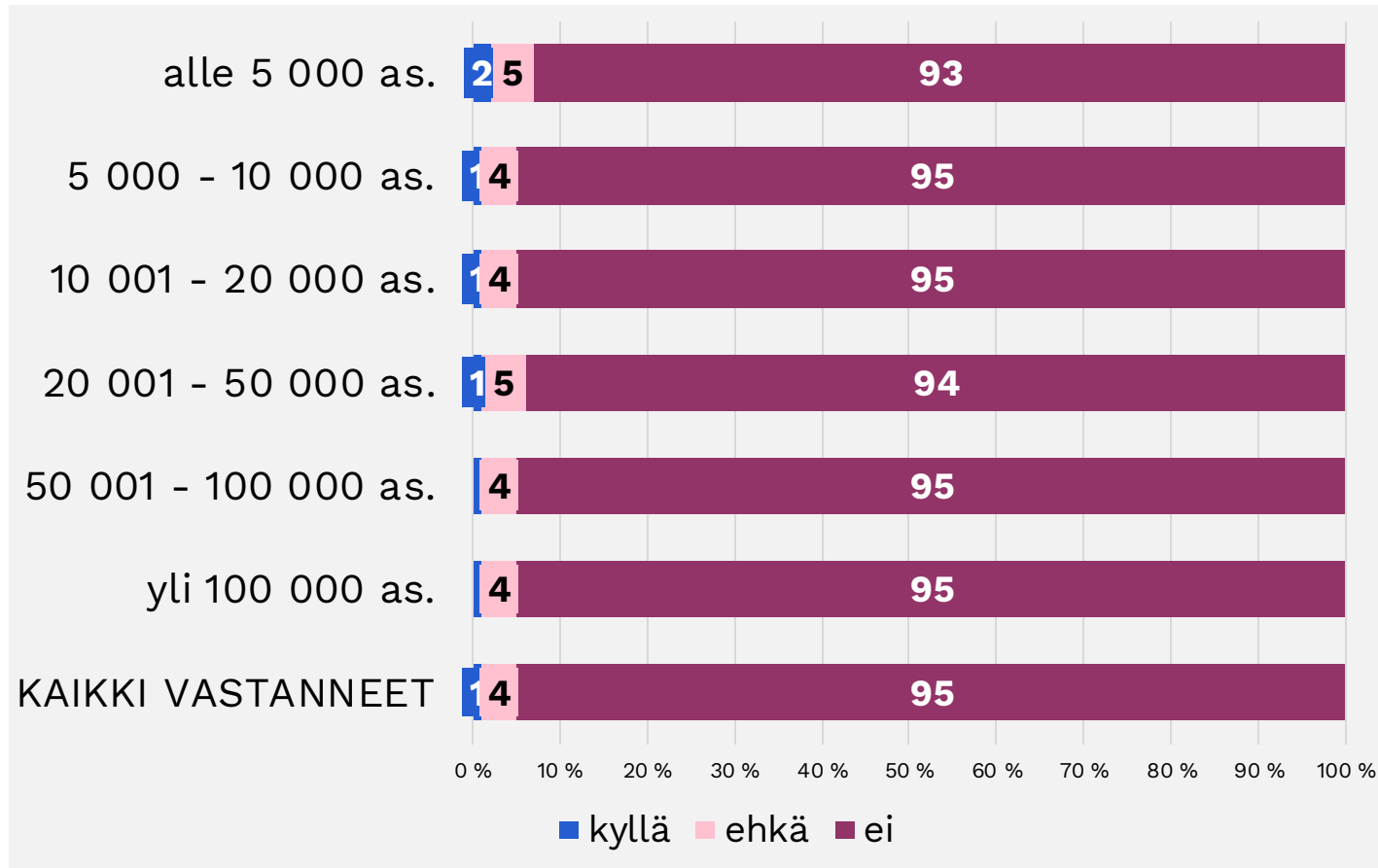

- **Valtaosa kyselyyn vastanneista kuntalaisista kaikissa ikäluokissa ei ole halukas asettumaan kuntavaaliehdokkaaksi kevään 2025 vaaleissa.**
- Eniten potentiaalia ja niin sanottua piilopotentiaalia on nähtävissä 40-49 – vuotiaiden ikäryhmässä; joka kymmenes (11 %) ko. ikäluokkaan kuuluvista kyselyyn vastanneista voisi vähintään harkita ehdokkuutta.
- Yli 70-vuotiaille vähiten halukkuutta kuntavaaliehdokkuuteen.

Kuntalaistutkimus 2024:

Voisiko harkita asettumista tai onko asettumassa jonkin puolueen tai ryhmittymän ehdokkaaksi kevään 2025 kuntavaaleissa.

(% vastanneista kuntakokoluokittain tarkasteltuna, N= 10 395)

- **Kaikkien kokoluokkien kunnissa valtaosa kyselyyn vastanneista kuntalaisista ei ole halukas asettumaan ehdokkaaksi kevään 2025 kuntavaaleissa.**

- Aavistuksen verran muita enemmän potentiaalia ja piilopotentiaalia on pienimmissä alle 5 000 asukkaan kunnissa.

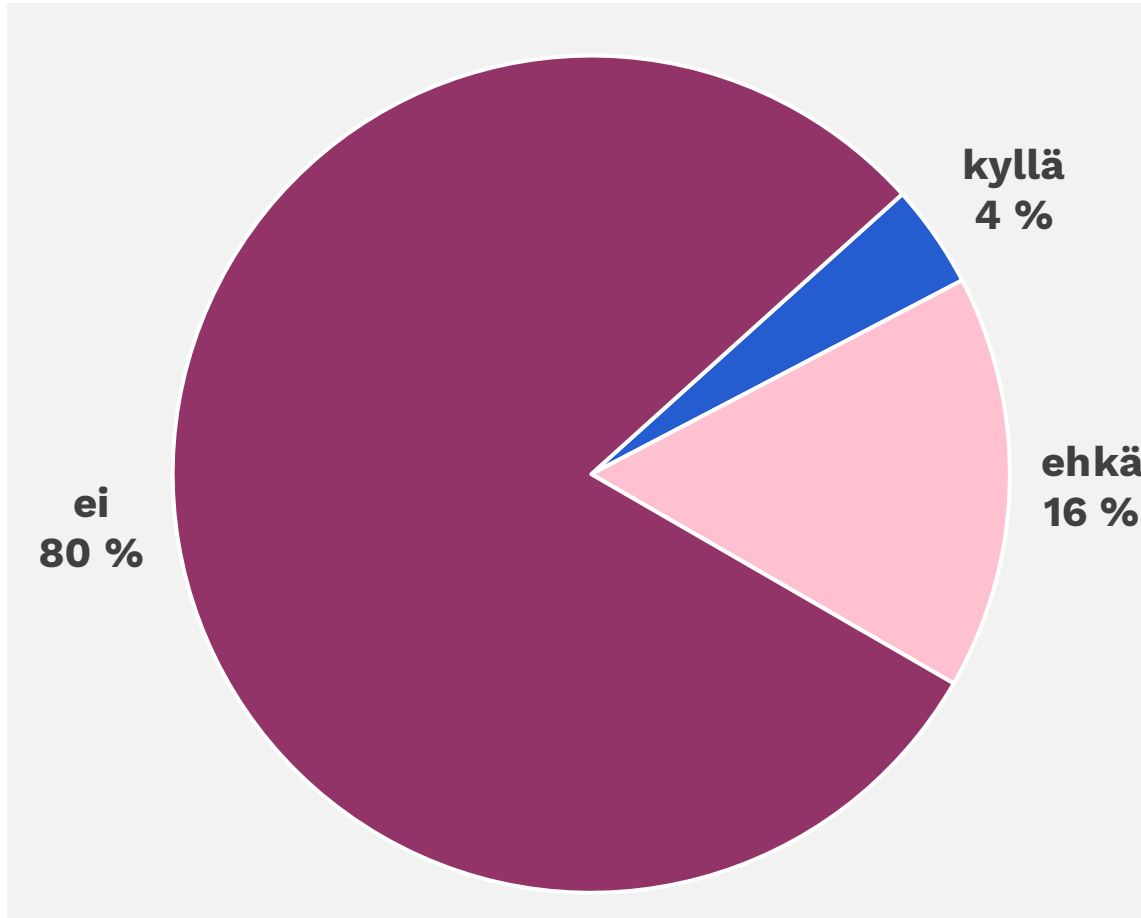
Kuntalaistutkimus 2024:

**Kunnallinen luottamustehtävä
voisi kiinnostaa, vaikka
vaaliehdokkuus ei.**

Kuntalaisten halukkuus ottaa vastaan tarjottava kunnallinen luottamustehtävä.

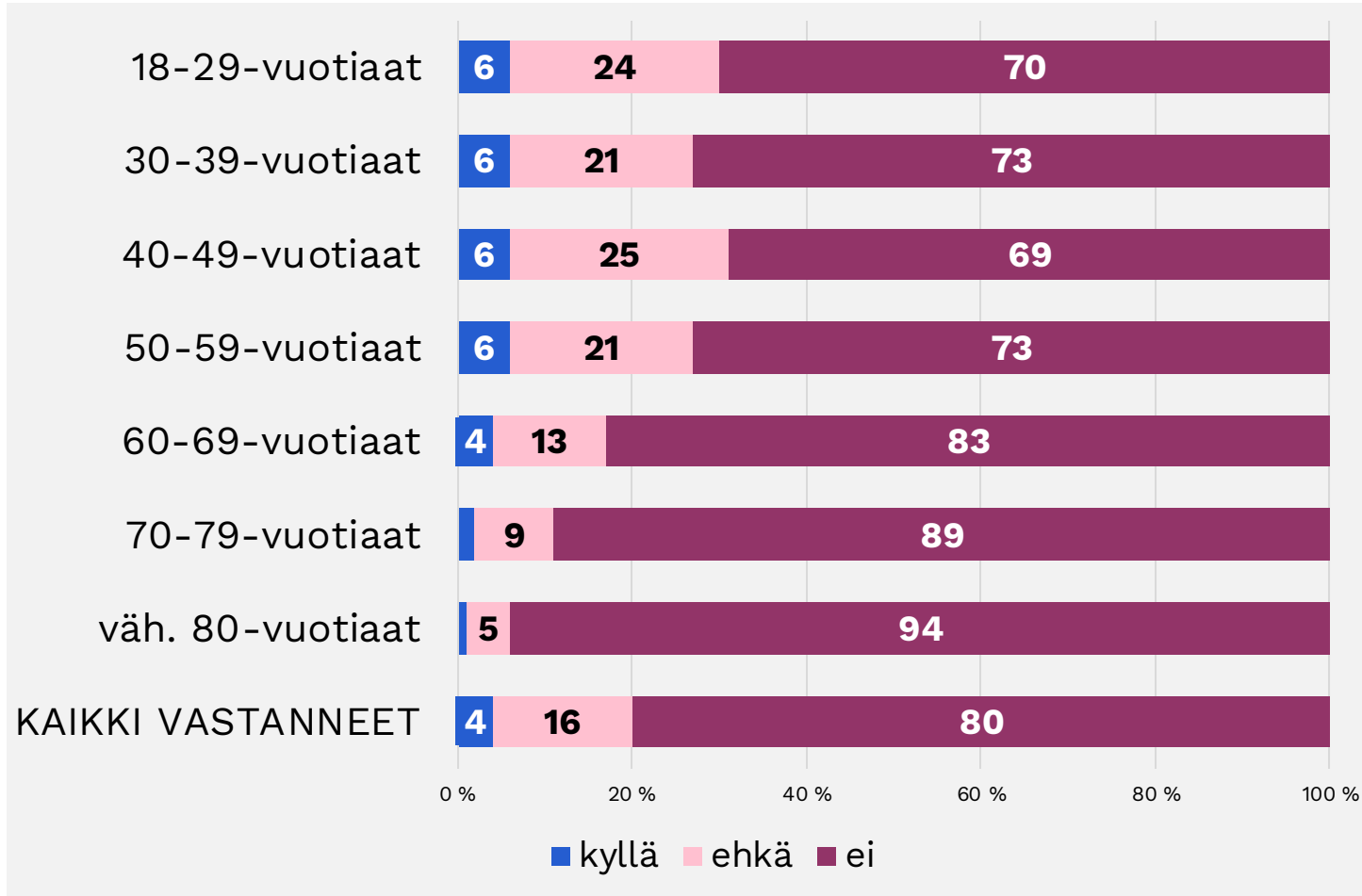
(% vastanneista, N=10 395)

- **Joka viides kyselyyn vastannut kuntalainen olisi halukas vähintään harkitsemaan kunnallista luottamustehtävää, mikäli sitä hänelle tarjottaisiin.**
 - kyllä: 4 % ja ehkä: 16 %
- **Halukkuus kunnalliseen luottamustehtävään on selvästi suurempaa kuin halukkuus asettua ehdolle kuntavaaleissa**
 - kyllä: 1 % ja ehkä: 4 %.

Kuntalaisten halukkuus ottaa vastaan tarjottava kunnallinen luottamustehtävä

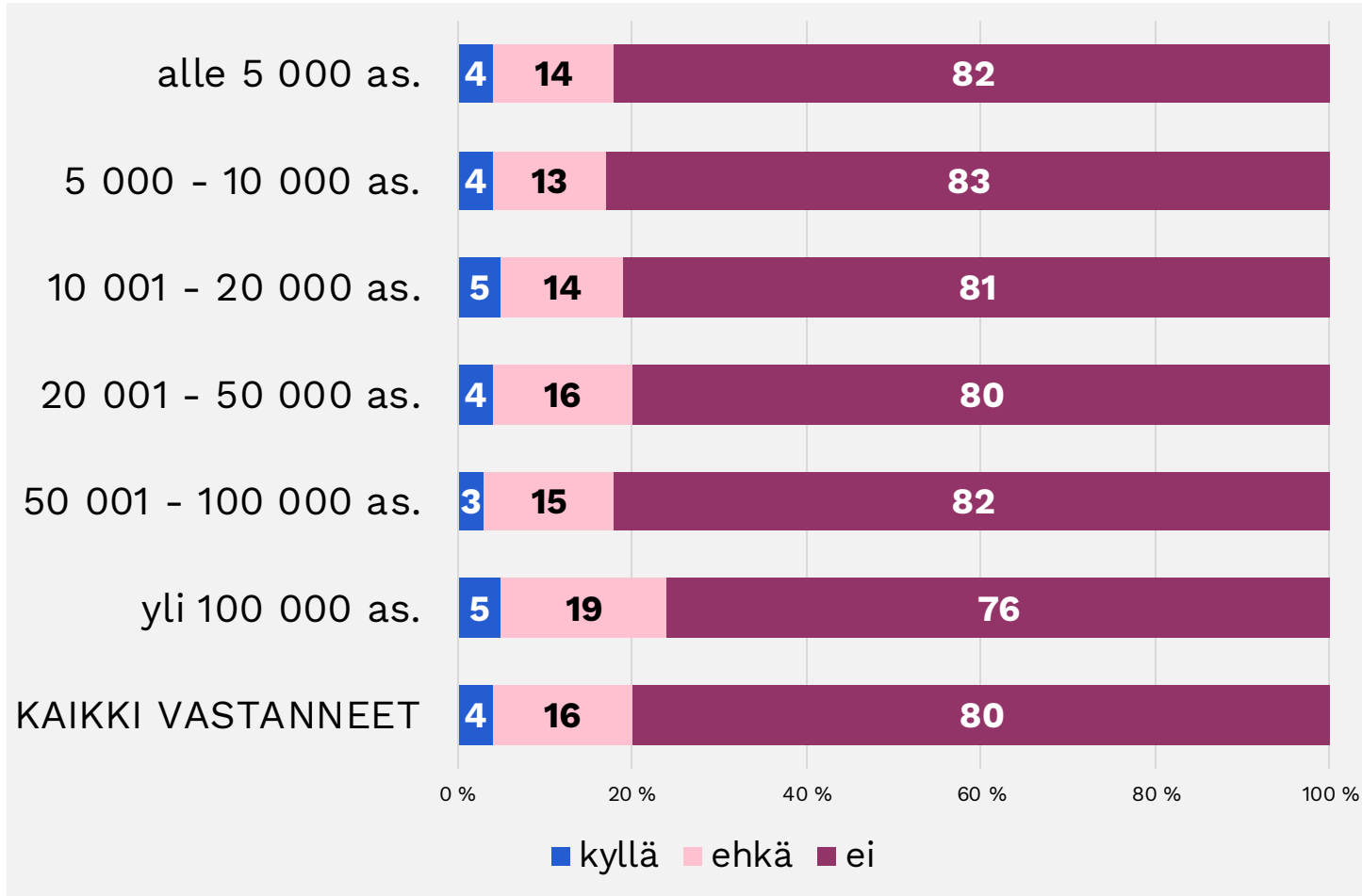
(% vastanneista ikäluokittain tarkasteltuna, N= 10 395)

- **Eniten mahdollista halukkuutta kunnalliseen luottamustehtävään näyttäisi olevan 40-49 -vuotiaiden ikäryhmässä. Tässä ryhmässä lähes joka kolmas (31 %) voisi harkita luottamustehtävää jos sitä hänelle tarjottaisiin.**
- Myös alle 40-vuotiaiden ja 50-59-vuotiaiden keskuudessa on selvää potentiaalia luottamustehtäviin, vaikka harva ko. ikäluokkien kuntalaisista olisi valmis asettumaan vaaliehdokkaaksi tai edes harkitsemaan ehdokkuutta.

Kuntalaisten halukkuus ottaa vastaan tarjottava kunnallinen luottamustehtävä

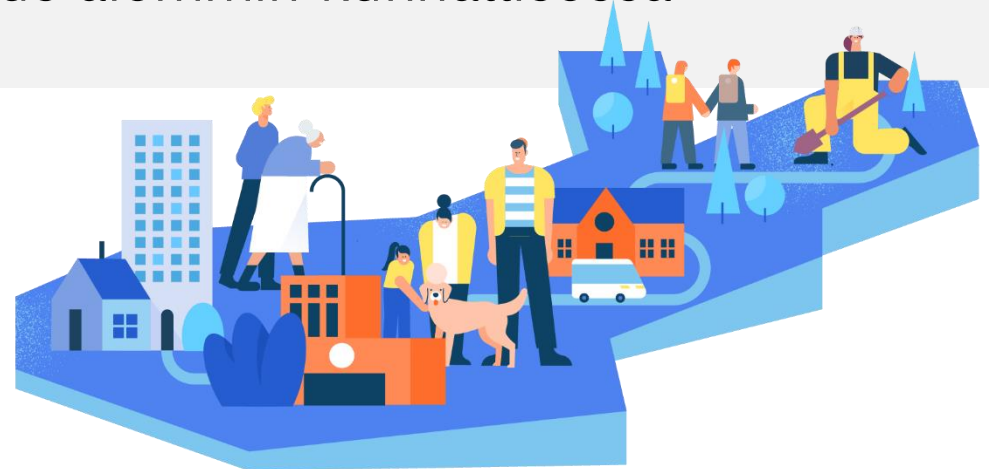
(% vastanneista kuntakokoluokittain tarkasteltuna, N= 10 395)

- Yli 100 000 asukkaan kaupungeissa on muita kuntakokoluokkia hieman enemmän potentiaalia eli niitä, joita voisivat vähintäänkin harkita ottavansa vastaan tarjottavan kunnallisen luottamustehtävän.

Kuntalaisten kokemus kunnallisesta luottamustehtävästä

- **87 %** kyselyyn vastanneista kuntalaisista eli valtaosa ei ole koskaan toiminut kunnallisessa luottamustehtävässä.
- **2 %** vastanneista toimii parastaikaa kunnallisessa luottamustehtävässä.
- **11 %** vastanneista ilmoittaa toimineensa joskus aiemmin kunnallisessa luottamustehtävässä.

Nykyisin tai aiemmin kunnallisessa luottamustehtävässä toimivien kuntalaisten kiinnostus vaaliehdokkuuteen ja kunnallisiin luottamustehtäviin.

- Kunnallisessa luottamustehtävässä parastaikaa toimivista 24 % aikoo asettua ehdolle kuntavaaleissa 2025 ja 23 % harkitsee asettuvansa.
- Kunnallisessa luottamustehtävässä aiemmin toimineista 2 % aikoo asettua ehdolle kuntavaaleissa 2025 ja 8 % harkitsee asettuvansa.

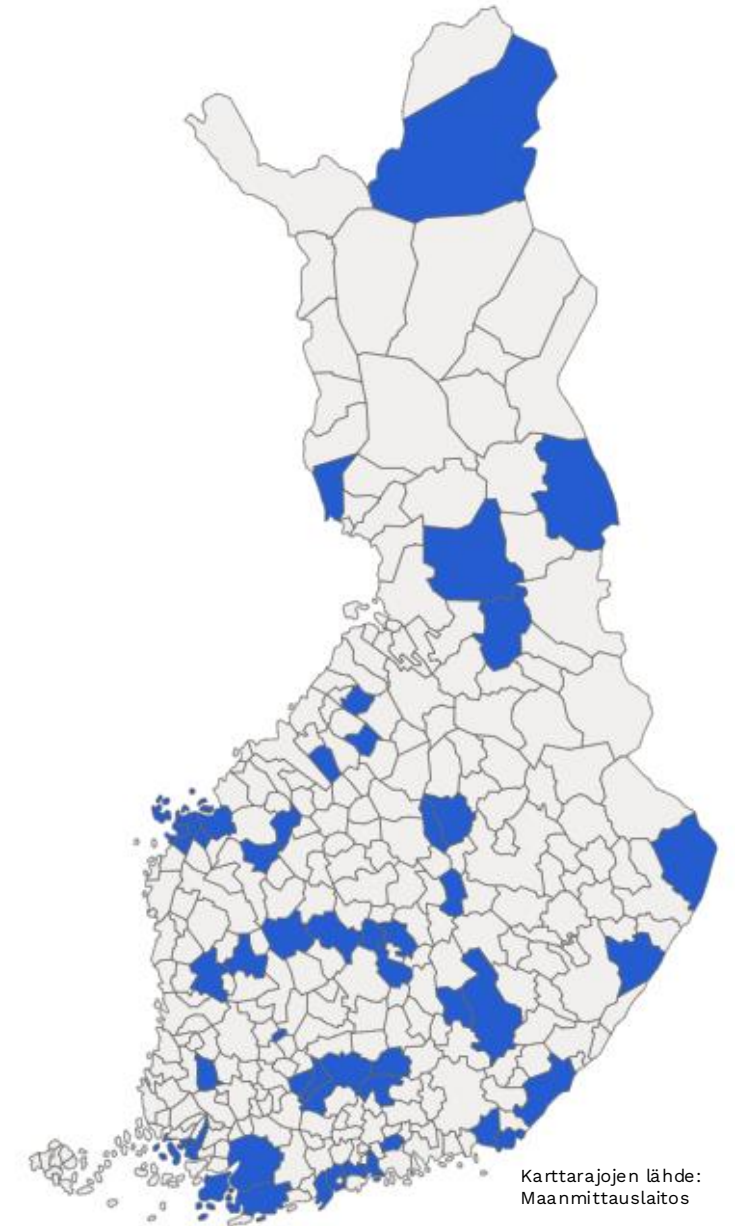
- **Tällä hetkellä kunnallisessa luottamustehtävässä toimivista valtaosa sekä aiemmin toimineista vajaa kolmannes voisi vähintäänkin harkita ottavansa vastaan tarjottavan luottamustehtävän.**
- **Kunnallisessa luottamustehtävässä parastaikaa toimivista** 46 % olisi valmis ottamaan vastaan tarjottavan luottamustehtävän ja 30 % olisi valmis harkitsemaan luottamustehtävää.
- **Aiemmin luottamustehtävässä toimineista** 7 % olisi valmis ottamaan vastaan ja 23 % voisi harkita ottavansa vastaan tarjottavan luottamustehtävän.

Kuntalaistutkimus 2024:

46 tutkimuskuntaa – edustava otos erikokoisista ja erityyppisistä kunnista eri puolilta Suomea

Asikkala	Kitee	Raasepori*
Askola	Kuusamo	Raisio
Espoo*	Lappajärvi	Rautalampi
Hamina	Lappeenranta	Salo
Hattula	Lapua	Sipoo*
Hirvensalmi	Mikkeli	Säkylä
Hollola	Mustasaari*	Toholampi
Hämeenlinna	Naantali	Tornio
Ilomantsi	Nivala	Turku*
Inari	Oulainen	Vaasa*
Jyväskylä	Parkano	Vantaa*
Kankaanpää	Petäjävesi	Virolahti
Keitele	Pielavesi	Virrat
Kemiönsaari*	Pirkkala	Vöyri*
Keuruu	Pudasjärvi	
Kirkkonummi*	Puolanka	

* Kaksikieliset kunnat

Karttarajojen lähde:
Maanmittauslaitos

**ERILAISTUVA
KUNTASUOMI
2025**

**FÖRÄNDRINGARNAS
KOMMUNFINLAND
2025**

Lisätietoja – Ytterligare information:

- www.kuntaliitto.fi/kuntalaistutkimus2024
- www.kommunforbundet.fi/invanarundersokning2024
- www.kuntaliitto.fi/erilaistuvakuntasuomi2025
- <https://www.kommunforbundet.fi/kommunforbundet/tjanster/forskning/forandringarnaskommunfinland>

Marianne Pekola-Sjöblom

Tutkimuspäällikkö – Forskningschef

Marianne.pekola-sjoblom@kuntaliitto.fi

@M_PekolaSjoblom

www.kuntaliitto.fi

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025

Kuntaliiton tutkimusohjelma 2020–2025